

חיבתו וערכתי בס"ד

בחסד ה' עלי

הצב"י נריה אטון הי"ד

זמני השבת וימי החנוכה

פרשת מקץ והג חנוכה

(במוצאי שבת: בבית הכנסת - הדלקת נרות חנוכה ולאחר מכן הבדלה, ובבית - הבדלה ולאחר מכן הדלקת נרות חנוכה) ימים ראשון - המישי כ"ה כסלו - ב' טבת עלות השחר: 5:34-35 זריחה: 6:43-44 פלג המנחה: 15:57-16:01 שקיעה: 16:49-52 צאת הכוכבים: 17:01-17:03	יום המישי כ"ה כסלו פלג המנחה: 15:57 שקיעה: 16:47 צאת הכוכבים: 16:59 יום שישי כ"ו כסלו פלג המנחה (זמן הדלקת נרות חנוכה): 15:57 בניסת שבת: 16:28 יום שבת כ"ז כסלו צאת שבת: 17:19 ר"ת: 17:52

זמנים לפי אופק באר שבע

קוראי עלון אור הנר
היקרים והאהובים!

חג החנוכה הבעל"ט מלמד אותנו
את הדין המיוחד של פרסום הנס,
לפרסם את הנס שאירע עימנו ולהכיר
את הנשמות היקרות שעדיין הינם
תועות ולהחזירם ליצור מחצבתם.

יהי רצון שנוכה שכמו בימים ההם
כך בזמן הזה, אבינו שבשמים ילחם
מלחמותינו ויחזיר את שבוינו לביתם
בראים ושלמים ונוכה כולנו לראות
באור המיוחד השוכן בלב כל אחד
ואחד, ונוכה לגאולה השלימה במהרה
בימנו אמן, חג חנוכה שמח.

ב דבר העורך

ד דבר תורה לסעודה

ו הלכות חג חנוכה

ז חיזוקים לימי החנוכה

ח הלכות הסופגניה

ט סדר הדלקת נרות חנוכה

מצות
צדק
ישלם

דבר העורך

"אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים ושטי כזב"

משפחתו אירס באותם הימים את בנו, ומפני הוצאות החתונה המרובות ביקש ממנו שיפרע את חובו שהוא חייב לו בסך חמשת אלפים שקלים.

אותו אדם לא ידע את נפשו מרוב צער, לאן יפנה ומה יעשה. ביום ראש חודש אלול התפלל מידענו תפילת שחרית בבכי ובתחנונים לה' יתברך, והתפלל מעומק ליבו לה' שישלח לו מן השמים פרנסה טובה. באמצע שנת הצהרים העירה אותו ביתו בדחיפות, ואמרה לו שמצאה את המחבוא של כל הכסף שהוא מחביא...

מידענו שהיה עייף מאוד בין בנפשו ובין בגופו, גער בה, "מי התיר לך להעיר אותי מהשינה", אך היא בשלה דחקה בו שיבוא לראות את הנס המתחרש ברגעים אלו בסלון שבביתם. האבא קם מהמיטה מיהר לסלון, והנה גם הוא רואה את הלא יאמן, עשרות שטרות של 'מאתים' שקלים מעופפים להם מבעד לחרכי המזגן התלוי במרומי הסלון...

כל בני הבית נרתמו לאסיפת השטרות, ספרו את הכל ומצאו בו עשרת אלפים ש"ח משביר מידענו מהו ה"גשם" הזה של השטרות הבין שכנראה בנות הסמינר שגרו לפני כן בדירה הזו שהוא שוכר החביאו את הסכום העתק הזה במזגן. מיד פנה מידענו לפוסק שהורה לו שמותר לו להשתמש במעות (רק שיכתוב בצד שאם ייתבע על כך מבעל האבידה ישלם).

העיד האברך, המשיך הרב בידרמן: "שהוא עצמו כבר בדירה הזו כמה שנים, ומתברר שהשטרות הללו שוכנים אצלו בדירה כבר הרבה מאוד שנים, ועד היום לא נראה אפילו לא אחד מהם, אלא עכשיו ששעתו דחוקה. ויותר מזה, שכבר כמה פעמים הגיעו פועלים כדי לטפל במזגן הזה ומעולם לא נמצא בו שום שטר.

ישועת ה' כהרף עין, על האדם להשים מבטחו על הקב"ה, וודאי שיראה ישועות מהשמים, שבת שלום וחג שמח.

בסוף הפרשה שעברה קראנו על יוסף הצדיק שפתר את החלומות לשר המשקים ולשר האופים, אמר לשר המשקים שיזכור אותו - ויזכיר אותו בפני פרעה ויבקש ממנו להוציא אותו מבית האסורים. אומר המדרש: מפני שתלה בו יוסף לזכרו הוזקק להיות אסור עוד שנתיים ימים.

ומכאן מתחילה פרשתנו "ויהי מקץ שנתיים ימים" שנתיים שהוזקק יוסף להישאר בבית האסורים מפני שפנה אל שר המשקים שיציל אותו ולא תלה את ביטחונו בה' יתברך.

ומתעוררת כאן שאלה גדולה, שהרי ידוע שעל כל אדם מוטלת חובת ההשתדלות, אדם מתפלל לפרנסה צריך ללכת לעבוד, אדם מתפלל לבריאות צריך לשמור על עצמו מכל המחלות המסתובבות. וכי על יוסף לא מוטל לעשות השתדלות על מנת לצאת מהכלא בו היה שוהה?

וביאר רבנו בחיי: שבודאי לא באה התורה לומר שאין לו לאדם לעשות 'השתדלות' לישועתו אם בפרנסה אם בשאר ענינים, ואדרבה יש חיוב על כל אדם להשתדל כל אחד בעניניו, אלא, שאחר שיקיים השתדלותו יאמין שהישועה עצמה תבוא לו משמים, ולא על ידי השתדלותו, ויסמוך רק על ה' יתברך לבדו.

וזו הטענה שהייתה על יוסף הצדיק, וודאי שהיה עליו להשתדל ולבקש משר המשקים שיזכירוהו, אלא שיוסף סמך על 'סיבה' זו, כשכפל את לשונו "זכרתי והזכרתני", ולכן השאירוהו עוד שנתיים בבית האסורים.

סיפר הגאון הצדיק רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א: "שמעתי מבעל המעשה לפני כמה שנים, בחודש מנחם אב, עלו ההוצאות בביתו גבוה מעל גבוה, בגלל ימי "בין הזמנים" הנערכים אז גם לקטנים וגם לגדולים, וכידוע בזמן הזה שכולם מטיילים מתרבים ההוצאות הן בנסיעות והן בשאר הוצאות הבית.

וכשהגיע לקראת חודש אלול כשהוצרך לקנות ספרי לימוד והלבשה לילדיו לא נשאר לו אפילו לא שקל, מה גם שאחד מבני

פרשת מקץ

דבר תורה לסעודה ראשונה

"וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצוהו מן הבור"

אומר ה"חפץ חיים": כאשר מגיע קץ הזמן המיועד, אין הקב"ה מתמהמה אפילו לרגע מיותר אחד. כיוון שהסתיים הזמן שנגזר על יוסף לשבת בבית האסורים, הריצוהו מן הבור היישר אל בית המלך. כך, אומר ה"חפץ חיים", יהיה גם כאשר תגיע עת הגאולה, היא לא תתמהמה אפילו רגע אחד מיותר המשיח יופיע בפתאומיות ויריץ את ישראל מבור הגלות אל ארץ ישראל.

הלכות שבת

יזהר אדם בתפלותיו בשבת, שלא יבוא לכלל טעות בתפלה, להתחיל אתה חונן, שאין זה סימן טוב לאדם שיטעה בתפלתו בשבת. ואם טעה בתפלות שבת והתחיל בתפלת החול, גומר אותה ברכה שהתחיל בה, ואחר כך חוזר לתפלת שבת. לא שנא אם נזכר בברכת אתה חונן, לא שנא אם נזכר בברכה אחת משאר הברכות, כגון באמצע השיבו או רפאינו, יגמור אותה ברכה שהתחיל בה, ויחזור לשל שבת. בין בערבית בין בשחרית ובין במנחה. אבל אם טעה במוסף והתחיל באתה חונן, פוסק באמצע הברכה, ומתחיל "תכנת שבת". ואף אם נזכר אחר שהגיע לרצה, אומר שם תכנת שבת וכו', וחותם מקדש השבת (ילקוט יוסף שבת).

דבר תורה לסעודה שנייה

אור החיים הקדוש

"והרעב היה על כל פני ארץ מצרים ויפתח יוסף את כל אשר בהם"

תמה האור החיים הקדוש: מדוע פתח יוסף את כל אוצרות התבואה, היה לו לפתוח את מה שצריך לזמן הקרוב, ורק כשיסיימו את האוצרות הללו יפתחו אוצרות נוספים. ותרץ האור החיים הקדוש שלושה תירוצים: א. שהמטרה בפתיחה הייתה לדעת איזו תבואה צריך להקדים למכור, ואיזה תבואה שמורה יותר שאפשר לעכב את שמירתה. ב. שבעל עיר ועיר יוסף שם אוצרות סביב העיר כדי שלכל עיר יהיו לפניו אוצרות תבואה פתוחות, כך יהיה תועלת כדי שירגישו שיש להם פת בסלם, ולא צריכים לטרוח להביא ממרחק לחמם. ג. יוסף רצה שיראו אנשי העיר שיש אוצרות רבים ואז לא ירגישו הרגשה של רעבון, כי כאשר אדם חושב שיש מחסור אז הרגשת הרעבון גוברת, וכשיש שבע מרגישים פחות רעב.

הלכות בשר וחלב

מחבת של בשר שטעו וטיגנו בו מאכלי גבינה, ונשארו בה שיירי גבינה, ושהו בה עשרים וארבע שעות, ולפני שהכשירו את המחבת שכחו וטיגנו בה מאכל פרווה, יש להתיר המאכל. (ילקוט)

דבר תורה לסעודה רביעית

הלכות טבילת כלים - המשך

הקונה כלים מן הגוי, אף על פי שהכלים הם תוצרת בית חרושת של ישראל, והפועלים ישראלים, מכל מקום כיון שעברו לרשותו של הגוי וקנינו, צריכים טבילה, שיצאו מרשות הגוי ונכנסו לרשות ישראל. (ילקוט)

ישראל מומר לחלל שבת, ואפילו המיר לדת אחרת, וחזר בתשובה, אינו צריך להטביל את הכלים שברשותו. ורק את הכלים שנקנו מגוי או היו קודם ברשות הגוי, צריך להטביל. [ומכל מקום צריך להכשיר את הכלים שאכלו בהם דבר איסור ויעשה כן על פי שאלת חכם]. [הליכות עולם ח"ז עמוד רסט].

בעל ואשה נכרים שהתיירו כדת, אינם צריכים להטביל את כלי הסעודה שלהם שנקנו קודם הגירות. ודי שיכשירו אותם כדת ממה שבלעו איסור.

דבר תורה לסעודה שלישית

"הנמצא כזה איש אשר רוח אלוקים בו"

כתב רש"י: אם נלך ונבקשינו - הנמצא כמזהו?

לשון רש"י העסיק רבים מן המפרשים. מה הוסיף רש"י יתר על המפורש בפסוק? נראה להסביר את עומק כוונתו, על פי המסופר בירושלמי על החכם לוי בר סיס, אשר רבנו הקדוש ר' יהודה הנשיא שלחו לעיר אחת לכהן כרב. כאשר הגיע לשם, קיבלו את פניו בכבוד רב והושיבוהו בבימה גדולה, אך משנשאל בדברי חכמה לא ידע להשיב כלל, והנה כשחזר אל רבנו ידע להשיב הכל! שאל אותו: למה לא ידעת להשיב להם בשעה ששאלו אותך? אמר לו: מרוב הכבוד שנתנו לי זחה דעתי ושכחתי תלמודי. ואחר ביאור הדברים הללו, מובנת כוונת רש"י בביאור דברי פרעה אל עבדיו: אפילו תיתכן אפשרות כלשהי להשיג מאיזה שהוא מקום בעולם, חכם כזה אולם 'אם נלך ונבקשינו' - אם נבוא לקראתו ונבקש לשמוע ממנו דברי חכמה - מיד תזוח עליו דעתו ולא תישאר בו חכמתו כבראשונה. אולם יוסף אפילו שחיפשנו וביקשנו אותו לא זחה דעתו עליו וידע להשיב לנו.

"כל השונה הלכות בכל יום..."

**שו"ת עם
הרה"ג אהרן נודיה
הדלקת נרות חנוכה**

שאלה: הדלקת נרות חנוכה למשך זמן ארוך האם יש בזה מצוה.

תשובה: חיוב הדלקת נרות חנוכה לדעת מרן השו"ע הוא חצי שעה מזמן צאת הכוכבים שהוא שיעור הדלקה, ואם רוצה להמשיך את משך זמן הדלקת הנרות רשאי, לפי שיש מעלה והידור בהדלקת נרות חנוכה במקום שרואים אותם למשך זמן ארוך, דכל זמן שהנרות דולקות הם נרות מצוה.

שאלה: כשמקדימים ערבית בחנוכה להתפלל קודם השקיעה האם רשאים לברך בבית הכנסת קודם השקיעה על החנוכה.

תשובה: לכתחילה נכון להדליק בבית הכנסת החנוכה בתחילת השקיעה ואילך ולא קודם לכן, ואם מתפללים ערבית לפני השקיעה נכון להדליק את החנוכה לאחר ערבית אחר קדיש תתקבל באופן שאז כבר שקעה החמה, וכך יוכלו להגיע לבית להדליק בתחילת צאת הכוכבים, מ"מ הסומכים להדליק בין מנחה לערבית כשמתפללים ערבית בפלג המנחה אין למחות בידם שיש להם על מה שיסמוכו.

שאלה: האם אפשר להדליק לכתחילה בחנוכה שהשמש שלה באמצע, או שיש חשש להפסק בין נרות ההידור.

תשובה: מותר להדליק בחנוכה שהשמש שלה באמצע וכן מנהג העולם.

דיון משפחתי עם הרב יצחק זלברשטין

**שו"ת עם
הרה"ג בנימין הוהה
הדלקת נרות חנוכה**

שאלה: כידוע אם יש לו כסף לנר שבת או לנר חנוכה נר שבת קודם, ואם אין לו כסף שואל על הפתחים לנר אחד והשאלה הרי אם יהיה לו נר אחד שוב לא יהיה לו לחנוכה שהרי נר שבת קודם.

תשובה: נפסק בשו"ע בסימן תרע"א סעי' א' צריך ליהרר מאד בהדלקת נרות חנוכה ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה שואל או מוכר כסותו ולוקח שמן להדליק. והאחרונים ביארו שדי בנר אחד. ומבואר בפוסקים שחייב לשאול על הפתחים לצורך נר אחד. והשוני בין נר חנוכה שחייב לשאול על הפתחים לשאר מצוות מדאורייתא וכגון תפילין שאינו חייב ביאר בשו"ת תשובות והנהגות ח"ב סימן שמ"ב אות א' שפרסום הנס מעלתו גדולה וחומרתו מרובה יותר ממצוה מן התורה.

ואילו לגבי נר שבת ונר חנוכה כתב השו"ע בסימן תרע"ח סעיף א' מי שאין ידו משגת לקנות נר חנוכה ונר שבת יקנה נר שבת מפני שלום ביתו.

ואם שאל על הפתחים והשיג נר אחד ידליק בו נר חנוכה, אפילו שנר שבת קודם.

והטעם נראה לעניות דעתי כיון שמצד שבת אינו חייב כלל לחזור על הפתחים אלא רק לחנוכה פטור מנר שבת ולכן כשהגיע לו נר אחד לחנוכה ידליק בו רק נר חנוכה כי הוא פטור מנר שבת.

'מסחר' במנות שאני הזמנתי... אך גם בעל הקייטרינג אינו מותר, ומתעקש לקבל שכר רק עבור מאתים ותשעים.

וכך המשיכו להתנפח, ובשמים זועקים 'אשריכם ישראלי'. אשריכם שאלו הם דיני התורה שלכם!

ונשאלת השאלה: עם מי הדיו?

תשובה:

כל עוד המזון במטבח, הוא עדין שייך לבעל הקייטרינג, והוא אחראי על המזון, ואם למשל יתקלקל, הרי זה באחריותו של בעל הקייטרינג, ואלו בעל השמחה אינו מענין לזכות במזון כל עוד הוא במטבח, כי אז אינו יכול לשמור עליו. מלאכת בעל הקייטרינג מסתיימת כאשר מניח את המזון על השלחנות, כשצבאו המזמנים ערוך לסעד.

ולכן, אם בעל הקייטרינג נטל את המנות מהמטבח, הרי משל עצמו נטל. ואלו היה נוטל בעל הקייטרינג את המנות לאחר שזכר היו על השלחן, הרי שזכר זכה בהם בעל השמחה, והמצוה שייכת לו, ואז היה משלם עבור שלש מאות מנות.

לסכום: נראה שראובן בעל הקייטרינג זכה במצוה, ושמעון בעל השמחה ישלם עבור מאתים ותשעים מנות בלבד!

וישאל משאלת (בראשית מ"ג, לד), משאלת - מנות (רש"י).

מעשה שארע לאחרונה, הביא ל'דין-תורה' מרגש, שהתעורר בין ראובן, בעל קייטרינג מירושלים, לבין שמעון, שהיה בעל שמחה:

שמעון הזמין מראובן שלש מאות מנות, לשמחה שעמד לערוך באחד האולמות בירושלים. והנה הגיע ראובן עם המנות אל מטבח האולם, ולפתע הבחין בילד עם סל ביד, שעומד ובוכה בפתח המטבח. שאלו לסבת בכור, והילד ספר: "אמא שלי שלחה אותי לכאן, כדי לקחת אכל ממה שנשאר מהארוע. כשנכנסתי למטבח, ראה אותי עובד הנקיון הערבי, ושלח אותי החוצה".

נכמרו רחמיו של ראובן. הוא לא חשב פעמים, ומיד הכניס לסלו של הילד עשר מנות מקבדות.

השמחה הסתיימה, וראובן ושמעון ישובו לערוך את החשבון. ראובן גולל בפני שמעון את המעשה שהתרחש עם הילד העני, והפסיר בחינה, "אחייב אותך רק במאתים ותשעים מנות".

"קירי, אני משלם לך עבור שלש מאות", הודיע שמעון בנחרצות, "זכות המצוה שייכת לי! כבודו אינו יכול לעשות

לדפואה שלומה

ברוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מירה בת רחל

למנוח שלום ברוך ורחל

מרי בת רחל
דוג'ה סלומון
בן דבקה
חנה בת חפסה
תנצבה

למנוח שלום ברוך ורחל

מאיר בן חנינה
יצחק מאיר
בן מוזל
תנצבה.

למנוח שלום ברוך ורחל

גרציה לוי
בת מוזל טוב
ינית בת רחל
תנצבה

למנוח שלום ברוך ורחל

לאה בת
סוליקה רביבו
ז"ל (ה"ד)
תנצבה

הלכות

שמן או כמות שעווה שיכולים לדלוק חצי שעה אחרי צאת הכוכבים - לא יצא ידי חובת נר חנוכה וצריך לכבות הנרות ולהוסיף שמן, אך לא יברך שוב.

תפילת ערבית בימי חנוכה

בימי חנוכה נוהגים להקדים את תפילת ערבית לפני צאת הכוכבים כדי שיוכלו להדליק נרות חנוכה בצאת הכוכבים. אך צריך לחזור על קריאת שמע בצאת הכוכבים ולאחר מכן ידליק נרות חנוכה (קיצור שו"ע איש מצליח, וכן משמע בחזו"ע חנוכה עמוד ע"א, וכן כתב בהלכה ובאגדה חנוכה).

אדם שלא התפלל לפני צאת הכוכבים, וכשהגיע צאת הכוכבים נזדמנו לפניו ב' מצוות: מצוות הדלקת נרות חנוכה, ותפילת ערבית, מה יקדים?

א. אם יכול להתפלל ערבית ולהדליק תוך חצי שעה מצאת הכוכבים, יתפלל ערבית, שהיא תדירה, וגם יש בה קריאת שמע דאוריתא.

ב. אם יודע שאין שהות לקיים שניהם, ואם יתפלל יעבור חצי שעה מצאת הכוכבים, ידליק נרות חנוכה ואחר כך יתפלל ערבית.

ג. אם מגיע לביתו אחר חצי שעה מצאת הכוכבים, יתפלל ערבית ואחר כך ידליק נרות. (אור ההלכה עמ' שי"ז).

מי שרגיל להתפלל ערבית בשעה מאוחרת אין צריך להקדים תפילתו בימי החנוכה לפני הדלקת נרות משום תדיר משום שאין ב' המצוות מזדמנים לפניו, משום שרגיל להתפלל ערבית מאוחר.

(הגר"מ מאזוז שליט"א משנ"ב איש מצליח ס' תרע"ב הערה 4)

מתי אכסנאי (אדם המתארח) חייב בנר חנוכה

פירוש המילה אכסנאי הינו אורח. קיימים שני סוגי אורחים:

א. אורח הסמוך על שולחן מארחו: כלומר מתארח ללא השתתפות בהוצאות כגון אוכל ושתייה, והמארח דואג לו לכל צרכיו והוא אוכל ושותה על חשבון בעל הבית; או אורח שנותן למארחו סכום מסוים על ההוצאות אך מארחו אינו עושה איתו חשבון מדויק על כל ההוצאות שמוציא עליו.

ב. אורח שאינו סמוך על שולחן מארחו: כלומר שאינו אוכל ושותה על חשבון בעל הבית כגון שרק לן אצל חברו, אך אין חברו דואג להאכילו ולהשקותו וכדומה.

אורח שאינו סמוך על שולחן מארחו

אורח שאינו סמוך על שולחן מארחו ואין מדליקים עליו בביתו, חייב בנר חנוכה וצריך להשתתף עם בעל הבית בהדלקת נרות חנוכה, ולכן צריך לתת לו פרוטה (10) אגורות, או חצי שקל) בשביל להשתתף עמו במצווה, או שבעל הבית יקנה לאורח חלק בשמן מנרות החנוכה במתנה, ובזה יוצא ידי חובת הדלקת נרות חנוכה במקום שמתארח בו.

אורח הסמוך על שולחן מארחו

אורח הסמוך על שולחן מארחו אינו חייב להדליק נר חנוכה בפני עצמו, וגם אין צריך להשתתף בפרוטות, כי הוא יוצא ידי חובה בנר חנוכה שמדליק בעל הבית, ואינו רשאי לברך בעצמו על נרות חנוכה. אמנם יש חילוק בין חתן הסמוך על שולחן הוריו או חמו לבין חבר הסמוך על

זמן הדלקת

נרות חנוכה

מצוה מן המובחר להדליק נרות חנוכה מיד בצאת הכוכבים, לא לפני ולא אחרי, (השבוע זמן צאת הכוכבים נע בין השעה 16:59-17:03 לפי אופק באר שבע).

ישנם ג' זמנים לזמן ההדלקה:

א. המהודר ביותר בצאת הכוכבים כנ"ל.

ב. תוך חצי שעה מזמן צאת הכוכבים.

ג. כל הלילה עד עמוד השחר.

הגיע לפני עלות השחר

מי שהגיע כעשרים דקות לפני עלות השחר עדיין יכול להדליק נר חנוכה בברכה, אפילו שנרות חנוכה ידלקו פחות מחצי שעה. (חזו"ע חנוכה עמ' ס"ז).

הגיע אחרי עלות השחר

מי שלא הדליק קודם עלות השחר, טוב שידליק לאחר עלות השחר בלי ברכה, לצאת ידי חובת שיטות הראשונים, שיכול להדליק גם אחר עלות השחר, כל זמן שהנר מאיר ועדין לא האיר היום. (אור ההלכה עמ' שי"ז).

מגיע מאוחר

בעל חנות שסוגר את חנותו בשעת ערב מאוחרת, יאמר לאשתו שתדליק נר חנוכה בביתו בצאת הכוכבים ויצא ידי חובה בהדלקתה. ועדיף לנהוג כך מאשר שבעל הבית ידליק בעצמו בלילה אחר חצי שעה מצאת הכוכבים. אמנם אם אשתו אינה מסכימה להדליק נר חנוכה בלעדי הבעל, או שדבר זה יגרום לה צער, רשאי להדליק אחר שמסיים את עבודתו בחנות, משום שבזמן הזה אין מקפידים כל כך להדליק דווקא בצאת הכוכבים, כי עיקר ההיכר לבני הבית.

כמות השמן

כמות השמן או השעווה שצריך בנר חנוכה צריך שיהיה כמות שמן או שעווה בנרות שיהיו דולקים, חצי שעה אחר צאת הכוכבים (או יותר, אך לא פחות). אם אדם לא שם כמות

חנוכה

שולחן חברו, שהבן והחתן פטורים לגמרי מלהשתתף בהוצאת הנרות ואילו חבר המתארח אצל חברו - ראוי ונכון להחמיר ולהשתתף עם בעל הבית בפרוטה.

זוג פרודים

זוג פרודים שגרים בדירה אחת, אם בדעתם נפרדו כבר זה מזו, אף שהם עדין בדירה אחת, הרי החדרים שלהם נפרדים והם כשני בתים נפרדים, ודינם הוא כמו שני שכנים שגרים ביחד, וצריכים כל אחד להדליק בפני עצמו. והטעם, שהרי הבעל צריך לכוון להוציא את אשתו בהדלקתו, וגם היא צריכה לכוון לצאת מבעלה, ושהם פרודים ושונאים זה לזה, לא הוא מכוון להוציא בהדלקתו, וגם היא אינה מכוונת לצאת בהדלקת בעלה. ועוד שבזוג כזה העומדים להתגרש אינם מתאבלים זה על זה (אור

ההלכה עמ' שלה).

מילואים

אדם שיצא למילואים, או מאושפז בבית חולים ר"ל, ואשתו מתארכת במקום אחר, כגון אצל אביה, אין הבעל נגרר אחריה, דאין האורח גורר משפחתו, אלא צריך הבעל להדליק במקום שנמצא.

בית מלון

המקום המהודר להדליק בבית מלון הוא בחדר, אך כיון שאסור להדליק שם מטעמי בטיחות, האורחים ישתתפו ביניהם בפרוטה, וידליקו בפתח בית המלון להוציא את כולם ידי חובה, או שיבקשו מבעלי המלון שיזכו להם חלק בשמן לכל האורחים.

הדלקה בבית

הורים שיצאו לשבת חנוכה לבית מלון, וילדיהם מעל גיל מצוות נשארו בבית, יכול האב למנות את בנו שמעל גיל מצוות שידליק בביתו, אם עדין נשאר מישהו מהמשפחה בבית, ובבית מלון לא צריך להדליק (אור

ההלכה עמ' שלה).

אמירת הלל בחנוכה

בכל יום מימי החנוכה אומרים הלל שלם. מותר לענות אמן, קדיש וקדושה באמצע תפילת הלל.

אבל

אבל צריך לגמור את ההלל בברכות יחד עם הציבור - גם אם התפילה מתקיימת בבית הנפטר.

אמירת הלל לנשים

אף על פי שנשים חייבות בנר חנוכה, משום שהיו באותו הנס מאמירת הלל נשים פטורות, כשם שהם פטורות מן ההלל בשאר המועדים. ואשה שרוצה לומר הלל בחנוכה, לא תברך על ההלל.

דיני חנוכה שחל בשבת

תפילת מנחה בערב שבת

נכון להתפלל מנחה בערב שבת חנוכה קודם שידליק נרות חנוכה, ומכל מקום אם אין לו מנין אלא סמוך לשקיעה, לא יתפלל מנחה ביחידות משום כך, אלא ידליק נרות חנוכה תחילה, ואחר כך ילך לבית כנסת להתפלל מנחה בציבור.

זמן הדלקת נרות חנוכה בערב שבת

בערב שבת צריך לתת שמן בנרות החנוכה שיעור

שידלקו

חצי שעה

אחר צאת

הכוכבים בליל

שבת, וצריך שיהיו

הנרות דולקים לכל

הפחות שעה, באופן

שנרות החנוכה יהיו

דולקים במשך רבע שעה

לפני השקיעה, ורבע שעה של

בין השמשות, וחצי שעה אחר צאת

הכוכבים, בסך הכל שעה אחת. ואם

אין הנרות יכולים להכיל שמן כל כך,

או שהנר שעוה קטן, ולא יספיק לדלוק

כשיעור חצי שעה אחר צאת הכוכבים,

אין יוצאים בזה ידי חובה, והברכות

שבירך על הנרות הרי הן ברכות לבטלה,

ולכן יש להזהר בזה מאד, שלכל הפחות

באחד מהנרות יהיה השיעור הנ"ל, ואם אי

אפשר בלאו הכי, **ידליק בלי ברכה**, ורק אם

יש לו על כל פנים נר אחד שידלק כשיעור

שעה אחת, ידליק בברכה. (ילקו"י חנוכה)

זמן ההדלקה בערב שבת

בערב שבת של חנוכה, אי אפשר להדליק נרות כמנהגינו בימות החול, שהרי לאחר שקיעת החמה כבר נכנסה השבת והתקדש היום. לכן יש להקדים את הדלקת נרות החנוכה לפני זמן כניסת השבת (16:28 לפי אופק באר שבע). ואין להקדים את הדלקת נרות חנוכה יותר מדאי, אלא ידליק כעשרים דקות לפני השקיעה. ואם רצה להקדים יותר, רשאי, ובתנאי שלא ידליק מוקדם יותר מזמן פלג המנחה (15:57 לפי אופק באר שבע).

נר חנוכה בערב שבת

בערב שבת נכון להדליק נר חנוכה תחילה ואחר כך נר של שבת. ואם הזמן דחוק די להדליק נר אחד למצוות נר חנוכה, ושאר נרות ההידור ידליק לאחר שתברך האישה על הדלקת נרות שבת (חזו"ע עמ' קע"ד).

בדיעבד אם הקדימה האשה להדליק נר שבת, יכולה להדליק לאחר מכן נר חנוכה, (כיון שאנו נוקטים כדעת מרן שאין קבלת שבת תלויה בהדלקת הנרות כלל).

הלכות

עדיף להרים שנים ביחד את המגש. (הליכות מועד עמ' קס"ב)

סעודת השבת

ירבה בסעודת שבת של חנוכה יותר משאר שבתות. וכן ירבה בסעודת ראש חודש טבת (יום רביעי) בשביל פרסום הנס (אור ההלכה עמ' רצו).

הדלקה במוצאי שבת

המנהג שנוהגים החרדים לדבר ה' להחמיר כדעת רבנו תם שלא לעשות במוצאי שבת שום מלאכה כלל, אלא לאחר כשעה ורבע אחר שקיעת החמה, מנהג זה אמת נכון ויציב. לכן גם במוצאי שבת חנוכה לא ידליקו נרות חנוכה קודם הזמן הזה, אלא ימתינו עד לאחר שיגיע זמן הנזכר ואחר כך ידליקו נר חנוכה. ויש להם להבדיל בבית קודם הדלקת נרות חנוכה.

ובבית כנסת יש להדליק נר חנוכה קודם ההבדלה.

הספד בחנוכה

אין מספידין על המת בחנוכה, אם כי מותר לספוד לתלמיד חכם בפניו (היינו בשעת הלוויה), וכן מותר לספוד למלמד תינוקות הקובע עיתים ללימוד תורה. אם חל יום השלושים בחנוכה - מותר לעשות סעודה ולימוד לעילוי נשמת המת, אך לא יספידו.

תענית בחנוכה

אסור להתענות בחנוכה.

עליה לבית העלמין בחנוכה

אין עולים לבית העלמין בחנוכה אפילו בסיום שבעת ימי האבל וכן וביום השלושים לאבל ולכן יידחו את הביקור לאחר ימי החנוכה. יש מחלוקת אם מותר לבקר בקברי צדיקים בחנוכה והמיקל לבקר בקברי צדיקים בימי החנוכה - יש לו על מי לסמוך.

אבלות בחנוכה

כל הלכות אבלות נוהגים בחנוכה, וכן מותר לנחם ולבקר את האבל בחנוכה.

השמן הנותר

השמן, הפתילות והנרות, שהודלקו למצוות נר חנוכה, הוקדשו בכך לקיום המצווה, ולכן אין לעשות בהם שימוש אחר כלשהו. לשיירי הנרות יש מעמד חמור יותר מהדפנות, הסכך והקישוטים של הסוכה, שאף הם אסורים לשימוש בימי חג סוכות, אולם הם מותרים לאחר החג. זאת, משום שהנרות - שלא כאבזרי הסוכה - הוקדשו לשימוש של כיליון, ולכן הוקצו באופן מוחלט לצורך המצווה. **לכן אין לזרוק את השמן שנשאר מנרות החנוכה לפח, או להשתמש בו לדברי חול, אלא יש לעשות לו מדורה בפני עצמו ולשרפו.**

בהליכות שלמה (פרק טו, אות טז) פסק הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך שגם שיירי נרות של קטן טעונים שריפה, שכן הוקצו למצוות הדלקת הנרות.

ב"משנה הלכות" מובא כי בתוך הפתילות ספוג שמן, ולכן גם הם קדושים ויש לשרוף אותן יחד עם השמן.

וכל שכן

שהאיש בעל הבית רשאי להדליק נר חנוכה אחר שהדליק את נרות שבת. כי אפילו אם קיבלה שבת בהדלקתה, לא הוי קבלת שבת לכל בני ביתה. וכן אם האיש מדליק נרות בבית (כגון אלמן, או מי שאשתו בבית חולים וכדומה), אינו מקבל שבת אלא עד שיאמר מזמור שיר ליום השבת, ולכן בדיעבד אם עבר והדליק נר שבת, ועדיין לא נכנסה השבת, ידליק נר חנוכה. אלא אם כן קיבל בפירוש שבת בהדלקתו, שאז אינו יכול להדליק בעצמו אלא ימנה שליח להדליק נר חנוכה קודם זמן כניסת שבת.

הדלקת השמש

לכתחילה צריך להדליק את החנוכיה שלא במקום הדלקת נרות שבת, כדי שלא להיכנס לבעיית ריבו אורה, וכגון שידליק את החנוכיה על אדן החלון הפונה לרשות הרבים שלא במקום האכילה, או בפתח הבית הפונה לרשות הרבים. ואם אין אפשרות להדליק במקום אחר אלא במקום האכילה, ראוי להדליק תחילה את החנוכיה בלא השמש, להדליק נרות שבת, ורק אחר כך להדליק את השמש, ובזה אין חשש (אור ההלכה עמ' שי"ד), אומנם אין זה מעיקר הדין, אלא לרווחא דמילתא.

טלטול החנוכיה בשבת לאחר שכבתה

הרוצה לטלטל את החנוכיה לאחר שכבתה מחשש נפילה או גניבה, אם החנוכיה לא יקרה, לדעת הספרדים: יש ליתנה קודם השבת על כסא, שולחן או סטנדר הנחוץ לו לשימוש במהלך השבת, ויתנה קודם השבת לטלטל את החנוכיה לאחר כיבויה, ולאחר שכבו כל הנרות יטלטל את החנוכיה בידו למקום המשתמר וישתמש בכסא.

אם החנוכיה יקרה (והוי מוקצה מחמת חסרון כיס) צריך ליתן את החנוכיה על מגש שאינו מיוחד לנרות, על המגש יתן מבעוד יום חלה שצריך לה לסעודות שבת, **ודווקא במקרה שאין לו חלות מיותרות וחלה זו חשובה בעיניו יותר מהחנוכיה**, ואת המגש יניח על כסא וכדומה שצריך אותו בשבת, ולאחר כיבויה הנרות יטלטל את המגש עם החנוכיה והחלה למקום המשתמר וישתמש בכסא. אולם

חנוכה

השמן הנותר דדוקא בתוך חצי שעה

חשוב להדגיש מצוות נר חנוכה היא לכתחילה רק בחצי שעה הראשונה להדלקתו. לכן, אם כבו הנרות תוך חצי שעה להדלקתם ונשאר שמן - השמן הזה הוא קדוש. משום כך, אם דלקו חצי שעה ורק לאחר מכן כבו - השמן שנשאר בכוס מותר בשימוש.

עצה טובה, בשעה שנותן הנרות והשמן שאם יכבו אפילו באמצע ההדלקה, יוכל ליהנות מהם. ואם לא התנה ונשאר מן השמן של שיעור הדלקת חצי שעה, בשאר ימי חנוכה מדליק בו למחרת, וביום השמיני עושה לו מדורה ושורפו.

תנאי לשימוש בשמן

נוסח התנאי: "איני מקצה מה שיישאר יותר מהשיעור".

השמן שנשאר בבקבוק, וכן השמן שנשאר בכוסית לאחר שדלק חצי שעה, ודאי מותר לכל שימוש אחר, אפילו לסלט.

מועד השריפה

רבים נוהגים לשרוף את שיירי השמן והפתילות תכף ב'זאת חנוכה', משום חשש תקלה שישכח ויהנה ממנו באיסור. וכן נהג הגאון רבי אהרון יהודה לייב שטיינמן זצ"ל שהיה שורף אותם מיד, ולא היה שומרם לערב פסח (כאיל תערוג חנוכה תשע"ה).

וכן דעת הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל (דברי ש"ח מספר 258 מקץ תשע"ח) שנשאל האם יש ענין לשמור הפתילות והשמן הנותר מנר חנוכה בשביל לשורפו עם החמץ בערב פסח, משום שכיון שנעשה בו מצוה אחת נעשה בו מצוה נוספת, או שאין לשמור עד אז שמא יבא לידי מכשול, אלא ישרפנו מיד אחר חנוכה. והשיב

'לא שמענו'.

אכן יש נוהגים, לשמור את השמן והפתילות, ולשורפם ב'שריפת חמץ' בערב פסח (עלון עומק הפשט).

בעת השריפה - אמירת פרק ס"ז בתהלים

מובא בסידור האריז"ל שבעת שריפת השמן הנותר יש לומר את פרק ס"ז שבתהלים.

סגולת מריחת השמן

בספר נוהג בחכמה (עמ' סא) כתב שהמנהג שביום שמיני של חנוכה שורפים הפתילות של חנוכה ומדלגין על האש ואומרים שיש בזה סגולה לאשה שלא זכתה להריון שעל ידי זה תתעבר, ויש אומרים שהאיש והאשה יסוכו עצמם בשמן זה ביום הראוי לעיבור.

סגולה לזיווג

בספר אביעה סגולות (עמ' 146) בשם אביו כתב סגולה בליל חנוכה המזבח ליל שמיני של חנוכה בעת ששורפים את כל הפתילות יחד יעבור הרווק או הרווקה על הפתילות כשהאש כמובן נמוכה שבע פעמים וזו סגולה לחתונה באותה שנה בע"ה.

סגולה לרפואה

השמן שנשאר מהנרות הוא סגולה כללית

לרפואה.

פעם באה

ילדה משותקת

לגמרי אל הרב

מרדכי אליהו זצ"ל

שיברך אותה הרב נתן

להם את השמן שנותר

מהדלקת נרות חנוכה וביקש

למרוח לה את זה במקום הפגוע

וב"ה היא נרפאה לגמרי. (ומרדכי

יושב בשער המלך עמ' 61)

סגולה לריפוי שושנה

סגולה ידועה לריפוי 'שושנה ברגל', מורחים מהשמן שנשאר בגביעי החנוכייה על השושנה שברגל והיא נעלמת באופן פלאי, ודורשי רשומות מצאו רמז נאה לכך בתיבות הפייטן בפיוט 'מעוז צור' 'ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים'. גם בנרות שבת יש ממליצים כסגולה למרוח משיירי השמן על מקום הכאב שיש לאדם.

סגולה להינצל מעין הרע

מובא בשם הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א (קונטרס ותפקדנו), יאסוף את כל פתילות חנוכה, במשך כל שמונת הימים, ולאחר החנוכה ישרוף אותם בתוך כלי ויסובב הכלי עם עשן השריפה סביב קירות הבית וזו סגולה להינצל מעין הרע, מכישופים וממרעין בישין.

סגולה להינצל מהריגה ר"ל

כתב ב'סידור רבי שבת' בשם המקובלים: לאחר שדלקו הנרות בליל השמיני של חנוכה, יקח את כל הפתילות יחדיו וידליקם עם השמן זית הנשאר בפכים הקטנים. וסגולתו להינצל מהריגת דם בעזרת ה'. ויש רמז נאה לסגולה זו, שהרי מנין הנרות שאנו מדליקים בכל ימי החנוכה, הינו מ"ד (עם השמשים) עולה כמניין 'דם'. ובכלל דבריו להינצל מכל שפיכות דמים, ושלא יצטרכו עמך בית ישראל אפילו ל'בדיקת דם', אלא נזכה לבריאות הנפש והגוף.

* אך יש לזכור שכל הסגולות הללו מועילים דווקא אם התנה תנאי ואמר "איני מקצה מה שיישאר יותר מהשיעור" (וכ"פ הגר"נ קרליץ). מאידך כתב בקובץ הלכות (חנוכה פרק יד סעיף י"ג) דמי שרגיל בכך, שפיר דמי לשמור ולסוך ממנו אפילו אם לא התנה, דכיון שרגיל לשמור נותר השמן בשביל זה, אגן סהדי שלא הקצה השמן שהוא יותר מן השיעור. ואם שארית השמן היא מלאחר חצי שעה מהדלקת הנר מותר אפילו בלי תנאי וכמובא לעיל.

חיזוקים לימיו

יום שבת כ"ז כסלו נר שליש של חנוכה

אמר הרב הקדוש ה'דברי חיים' זי"ע, דהנה קדושת שבת קודש קבועה וקיימת, והיינו, שאז הקב"ה מזמין את ישראל אליו כדי ליהנות מזיו כבודו, ואילו ביום טוב שישראל מקדשים את הזמנים הרי כביכול מביאים בני ישראל את הקב"ה לבוא אצלם, אולם בימי חנוכה מבקר הקב"ה את בניו אהוביו בתוך בית האסורים שלהם, איש איש בתוך נגעו ומכאוביו בגשמיות וברוחניות במקומם למטה מעשרה, ולכן באותה שעה חייב האדם לזעוק ולשאוג בכל כוחו 'אנא ה' מלטה נפשי' וביד כל אחד ואחד לפעול בימים אלו כל מיני ישועות, שהרי הקב"ה בא כביכול לשהות במחיצתנו, ומאזין לקול שוועתנו.

יום ראשון כ"ח כסלו נר רביעי של חנוכה

פסק השולחן ערוך (סימן תרע"א ס"ז): מצוה להניח את החנוכה בטפח הסמוך לפתח משמאל, כדי שתהא מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל. מובא ב'בני יששכר' (מאמר הלל והודאה אות א) שבשכר נר חנוכה זוכה להינצל מדינה של גיהנם, שהרי ידוע מהמקובלים שגיהנם הוא בצפון העולם, והלא צד צפון הוא משמאל למזרח, ועל ידי ההדלקה בשמאל ניצל מאור ואש הגיהנם.

יום חמישי כ"ה כסלו נר ראשון של חנוכה

פסק השולחן ערוך (סימן תרע"א ס"ו): מניח את החנוכה למעלה משלושה טפחים, ומצוה להניחו למטה מעשרה טפחים.

וכתב הרב בידרמן שליט"א: יש שרמזו שאף מי שכבר נמצא 'למטה מעשרה' - בשאול תחתיות, בידו להתעלות בימים הללו ולהגיע למקום גבוה מעשרה, מכל מקום אסרו חכמים להדליק בתוך שלשה סמוך לקרקע משום שזה נקרא סמוך לארץ. והיינו שעל האדם לעשות את המוטל עליו ולפתוח פתח כדי להתעלות, וכאשר הוא עצמו יתרומם מעט להיות 'למעלה משלושה' יזכה שהקב"ה יגביהו הרבה, אבל אם ישב בחיבוק ידים ובאפס מעשה, ולא ידליק בתוכו את ניצוץ הקודש, אזי לא יועילו לו כל הנרות שידליק, שהרי הוא כמי שעניו עצומות, ואיך יועיל האור להזריח שמשו.

יום שישי כ"ז כסלו נר שני של חנוכה

אמרו חז"ל (חנינה יב.) על האור שברא הקב"ה בששת ימי בראשית 'כיון שנסתכל הקב"ה בדור המבול ובדור הפלגה וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנזו מהן, ולמי גנזו לצדיקים לעתיד לבא', והגידו צדיקי הדורות, שיאור גנוז זה חוזר להתנוצץ בימי החנוכה (רוקח הל' חנוכה רכה). נמצא שכל יהודי באשר הוא - אף בדור האחרון, בגשתו להדליק את נרות החנוכה, ידע שלא רק את האור העולה מנרותיו הוא מדליק, אלא הוא מדליק בזה אף את האור הגנוז מששת ימי בראשית

חג החנוכה

יום רביעי א' טבת
נר שביעי של חנוכה

פירש הרב הקדוש רבי אשר מסטאלין זי"ע א

(בית אהרן חנוכה מז.) את הנוסח שאומרים בברכת קריאת שמע של שחרית 'משפיל גאים עדי ארץ ומגביה שפלים עדי מרום' שהוא מדבר על ימי חנוכה, שהקב"ה משפיל ומוריד את השפע והאור העליון משמי מרום 'עדי ארץ', וכל זאת למה, כדי להגביה ולהרים 'שפלים עדי מרום' למעלה למעלה, וכל יהודי מתעלה בימים אלו אף הנמצא מרחוק.

יום חמישי ב' טבת
זאת חנוכה

השפת אמת כתב על יום זה כי מדובר ב"יום אחרון כולל כל הימים כמו שמיני עצרת, מאסף כל ימי החג, כך גם בחנוכה. וע"י שהוא היום האחרון קשה עלינו פרידות הימים טובים, לכן משאיר הארה על כל השנה ומתעורר בו נרות המנורה" כתב הרב הקדוש ה"בני יששכר" זי"ע א "סוד יש אצל החכמים הגדולים, אשר בחנוכה יש מקום לעורר פקודת עקרים ועקרות כעין ראש השנה". כתב הרב הקדוש ה"אמרי נועם" שביום זאת חנוכה אפשר לזכות לשפע רב של פרנסה ועשירות, וגם שאר ימי חנוכה מסוגלים לעשירות. ולכן ישתדל כל אחד לקרוא את ספר התהלים בכוונה שלימה ביום זה ויבקש את משאלות ליבו.

יום שני כ"ט כסלו
נר חמישי של חנוכה

מצינו מהרב הקדוש רבי חיים פאלאג'י זי"ע (רפואה וחיים

אות עא) שבשעת הדלקת נרות חנוכה נעשית 'עת רצון' במרומים, ומדת הדין מתבטלת ומתעוררת מדת הרחמים. ומביא בשם הזוהר הקדוש, שהדלקת נרות המנורה בבית המקדש הייתה מעוררת מדת הרחמים בעולם כמו תקיעת השופר של ראש השנה, וכך מעוררת הדלקת נרות חנוכה (ששורשה ממנורת המקדש) רחמים וחסדים גדולים כמו השופר בראש השנה, ומהפך את מדת הדין והרוגז לרחמים ולרצון

יום שלישי ל' כסלו
נר שישי של חנוכה

מובא בשם הרב הקדוש רבי משה מקאברין זי"ע (תורת אבות פר' וישב) שהדלקת נרות חנוכה מביאה רפואה לעולם, כי 'להדליק נר חנוכה' עולה בגימטריא כמניין 'מלך רופא נאמן' (518). כתב הרה"ק ה'מנחת אלעזר' זי"ע בספרו 'שער יששכר' (ימי אורה יד) שימי חנוכה מסוגלים לרפואה אחר שהם ממדת הוד, ומבואר בסידור האר"י ש'בורא רפואות' הוא בחינת הוד, ולכן אפשר לפעול רפואות וישועות בימים אלו.

הלכות הסופגניה

המקור לאכילת הסופגניה

רבינו מיימון אבי הרמב"ם כתב: פשט המנהג לעשות סופגנין הנקראים בערבי אלספינ"ג והם הצפיחית בדבש ובתרגום האיסקריטין. והוא מנהג הקדמונים משום שהם קלויים בשמן זכר לברכתו. וכתב רבינו נסים במגילת סתרים כי כל מנהגי האומה באים המנהגות כמו זה. והראש בראש השנה, החלב בפורים ובמוצאי פסח, והפולים ביום הושענא רבה. ואותם המנהגים אין לנו לבזותם ומי שהנהיגם זריז ומשתדל הוא כי הם מעיקרים נעשים. ולא יבזו במנהג האומה וכבר אמר הנביא ע"ה "ואל תטוש תורת אמך", דת אומתך אל תעזוב.

וכן מובא בהרבה ספרים שהמקור לאכילת סופגניות בחנוכה משום שהן מטוגנות בשמן וזכר לנס שנעשה בשמן. בספר חנוכה (לר' צבי כהן שליט"א עמ' כ') כתב: לא ידוע מהיכן נובעת אכילת סופגניות בחנוכה ויתכן שמקורה מאכילת עוגות ממולאות בגבינה (עי' ברמ"א ס' תער' סעי' ב', ועי' בספר זיו המנהגים) או שנהגו בהם לזכר נס פך השמן שהרי הן מטוגנות בשמן.

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך (מובא בספר הליכות שלמה - חנוכה פ"ז, אורחות הלכה) נתן עוד טעם למנהג אכילת הסופגניות בחנוכה, לפי שבחנוכת בית חשמונאי טיהרו את כל המקדש. ואילו את אבני המזבח ששיקצום היוונים לא ידעו לטהרם וגנוזם (עי' במסכת ע"ז דף נב' ע"ב) והצטערו על כך. ולכן נהגו במאכלים שמברכים עליהם ברכת מעין שלוש, שבה מזכירין 'ועל מזבחך', מה שאין כן בברכת המזון שאין מוזכר בה המזבח ביחוד.

ברכה ראשונה על הסופגניות

סופגניות שלשו אותן בלי סוכר, או שטעם הסוכר לא ניכר כלל, וטיגנום בשמן עמוק, יירא שמים לא יאכל אותם אלא בתוך הסעודה, אומנם כל זה בסופגניות של פעם, אבל כיום רוב הסופגניות המצויות הן נעשות לקינוח סעודה ומתוקות ונגרש מתיקותם, ובוזה אדרבה יקפיד שלא לאוכלם באמצע הסעודה אלא יאכל אותם אחר ברכת המזון שאז יברך מזונות.

סופגניות הנאפות בתנור

בחנות על דעת לטגן אחר כך, יש עליהם דין מעשה קדירה, ואפילו אם קובע עליהם סעודה מברך עליהם מזונות ועל המחיה.

סופגניות שמטגנים ואחר כך אופים ועל ידי הטיגון נעשות כבר ראויות לאכילה, וכן אם האפייה אינה מייבשת אותן לגמרי, ברכת מזונות ועל המחיה אפילו אם קובע עליהם סעודה. (ילקו"י ברכות תשפ"ד עמ' תר"ד)

ברכה אחרונה על הסופגניות

סופגניות שבלליתן רכה ונעשות על ידי טיגון בשמן, אפילו אם קבע סעודתו עליהם (שאוכל יותר מ216 גרם) אינו מברך המוציא וברכת המזון, אלא בורא מיני מזונות ועל המחיה.

להניח סופגניה על הפלאטה בשבת

סופגניה שיש בתוכה מעט ריבה מבושלת ונזילה, מותר לחממה בשבת על גבי פלאטה חשמלית, עד שיעור שהיד סולדת בה, אפילו אם הריבה מרוכזת במקום אחד, מכיוון שהרוב יבש (קיצור שו"ע חזו"ע חנוכה עמ' מ"ג)

אומנם כיום בחלק מהסופגניות שמכינים במאפיות מערבים בריבה מים מהברז שאינם מבושלים, וסופגניות כאלו אסור לחמם אותם על הפלאטה באופן שהמים שנמצאים בתוך הריבה מגיעים לידי חום שהיד סולדת בו. ויש להקל אם עומד ליד הסופגניה לשמור שתתחמם קצת ולא תגיע לחום שהיד סולדת בו (ילקו"י ברכות עמ' תקכ"ג - תקכ"ד).

הפרשת חלה לסופגניות

בצק העשוי מחמשת מיני דגן, שנילוש במים ועומד לאפיה, לדעת רוב הפוסקים אם שיעור הקמח 1,560 ק"ג (קילו חמש מאות ושישים) - חייב בהפרשת חלה עם ברכה.

אולם בצק שנילוש על דעת לבשלו כולו או לטגנו כדין הסופגניות, מעיקר הדין פטור מהפרשת חלה, כמבואר בשו"ע (י"ד ש"ס"ג). אולם כתב הש"ך (ס"ק ג') להחמיר כדעת אותם ראשונים הסוברים היכן שהבליה עבה אפילו גלגלה על דעת לבשלה - חייבת בחלה.

ולכן, אשה שמטגנת סופגניות בתוך סיר עם שמן עמוק, גם כאשר יש שיעור חלה בעיסה - מעיקר הדין פטורה, ומכל מקום הרוצה להחמיר על עצמה ולהפריש תעשה זאת ללא ברכה.

שך וגלה קץ הישועה...

צדיקים במיתתם קדוים חיים

בתי כנסת בשכונת הבוכרים, בהם למד תורה ונשא דרשות. כמו כן נהג לשיר בחתונות כדי לשמח חתן וכלה. בנוסף למד בישיבת המקובלים 'בית אל' עם חכמים אחרים שעלו לירושלים מארם צובא באותן שנים.

בשנות מלחמת העולם הראשונה סבל הישוב היהודי בירושלים מעוני, חי במחסור והיה חשוף למחלות. התנאים הקשים השפיעו גם על חכם שאול קצין. הוא נחלש, חלה ולבסוף נפטר ביום כ"ו כסלו תרע"ז. בשל העוני סיתתו והקימו את המצבה על קברו רק מספר שנים לאחר מותו.

חכם שאול קצין העלה על הכתב דרשות, תשובות הלכתיות, חידושים בתלמוד, פיוטים, סגולות ודינים. רוב חיבוריו נמצאים עדיין בכתב יד בשם 'כלילת שאול'. אוסף דינים שערך יצא לאור בכרך 'פרי צדיק'. חיבורים אחרים שלו מובאים בתוך הספרים 'ניצוצי אור', 'דברי שלמה' ו'קציני ארץ' שחיברו בניו.

היום יום שישי כ"ו כסלו יום
הילולתו זיע"א

רבי שאול קצין זיע"א

חכם שאול קצין נולד לאמו ולאביו חכם אברהם בשנת תרכ"ד בארם צובא (חאלב) - כיום סוריה.

הוא למד תורה אצל רבני ארם צובא והשתלם במקרא, בתלמוד, בהלכה ובקבלה.

בשנת תרמ"ב השיאו אביו לאלטון בת חכם מרדכי עטיה. הם חיו בעניות, וילדיהם מתו כשהם צעירים.

סביב השנה תרנ"א, בהיותו כבן עשרים ושבע, עלה חכם שאול קצין עם אשתו לארץ ישראל. הוא הגיע לחברון, גר בה שנים אחדות, ולמד עם חכם אליהו מני.

בשנת תרנ"ה חכם שאול קצין עבר לגור בירושלים, מחוץ לחומות, בשכונת 'בית ישראל', הסמוכה לשכונת הבוכרים. בירושלים נולדו ילדיו. שלושה מהם שמשו גם הם ברבנות: חכם יעקב, חכם אברהם וחכם שלמה. חכם שאול קצין שימש כשליח ציבור בבית הכנסת 'רחובות הנהר', אותו ייסד חכם שאול דווין, וחילק את יומו בין

סגולות זאת חנוכה

הקדוש בעל "בני יששכר" שאמר בשם צדיקים, אשר מראש חודש אלול עד חנוכה מאיר ברקיע כעין תבנית יד הפשוטה לקבל אותם בעלי התשובה אשר מאיזה סיבה נדחו מלשוב בעשרת ימי תשובה, ומתקבלת תשובתם עד חנוכה. ואמר על זה הרב הקדוש ר' דוד: לדעתי אין היד עוברת עד 'זאת חנוכה', וכתב רמז לזה: "בזאת יכופר עון יעקב", היינו, ב'זאת חנוכה' שאנו קורין בתורה "זאת חנוכה המזבח", עד אז הוא גמר כפרת עון יעקב.

פקידת עקרים ועקרות

כתב בעל ה"בני יששכר": ימי חנוכה מסוגלים להפקד בהם עקרים ועקרות, ובפרט מסוגל לזה יום השמיני "זאת חנוכה".

סעודות החנוכה מסוגלות לרפואה

הרב הקדוש המנחת אלעזר ממונקאטש זצ"ל היה נוהג ליקח שיירי שמן ההדלקה של נר החנוכה ולערבבם במאכל הביצים והבצל שאוכלים בשבת בבוקר, והיה מחלק לכל המסובים שאכלו אצלו. (דרכי חיים ושלום חנוכה)

אי"ה ביום רביעי בערב ליל ב' בטבת נזכה להדליק את הנר השמיני של חנוכה, ללילה הקדוש הזה ויום למחרת קראו חז"ל בשם "זאת חנוכה", ביום זה יש מעלה מיוחדת, עלינו לנצל יום זה לתורה ולתפילה קריאת ספר תהלים

מעלה מיוחדת וגדולה יש בקריאת ספרי התהלים על כן כל אדם יאזור מותניו וישתדל לקרוא את ספר התהלים ביום הקדוש הזה יום "זאת חנוכה" שיום זה בפני עצמו מעלתו רמה ונשגבה, ומסופר על הרבה אנשים שקראו את כל ספר התהלים ביום זה ונושעו מכלל צרותיהם.

מחילת עוונות

בשם הקדמונים ז"ל מובא שימי החנוכה מסוגלים למחילת עוונות ובפרט יום זאת חנוכה, כמרומו בפסוק בזאת יכופר עון וגו', וכן איתא בשם רבי נחמן מברסלב זצ"ל רמז על כל חנוכה בפסוק "סלח נא לעוון העם הזה כגודל חסדך וכאשר נשאת" ר"ת חנוכה.

חזרה בתשובה

מובא בספר בני בנימין בשם הרב הקדוש ר' דוד מדינוב ששמע מכבוד אביו הגאון

לדפואה שלומה

דודית
בת עמליה
יצחק בן חנה
אבי בן מרים

לברכה והצלחה

חיים לוי זב"ב
דון רבקה
הודיה לוי

לברכה והצלחה

מרדכי זיפה
מורנו זב"ב
ליאזר ושיר
מורנו

לדפואה שלומה

יוליה בת לדיסה
דוד בן טטיאנה
סולטנה
בת פרחא

לברכה והצלחה

אלג'דיה
בת מרים
מרים (מיד)
בת דות

וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמן הגדול

סדר הדלקת נרות חנוכה

אם התפלל ערבית לפני צאת הכוכבים, כשיגיע צאת הכוכבים יקרא קריאת שמע

ואחר כך ידליק נרות חנוכה (קיצור שו"ע איש מצליח, וכן משמע בחזו"ע חנוכה עמוד ע"א)

לפני הדלקת הנרות מברכים 'להדליק נר' ו'שעשה נסים':

ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה:

ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבְרָהָם בְּיָמָיו הֵם בְּזֶמֶן הַזֶּה:

ובערב הראשון מוסיפים את ברכת 'שהחיינו':

ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיֵּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה:

מדליק את הנרות, ותוך כדי אומר:

הנרות הללו אנו מדליקין על הנסים ועל הנפלאות ועל התשועות ועל המלחמות. שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה. על ידי כהניך הקדושים. וכל שמונת ימי חנכה. הנרות הללו קדש הם. ואין לנו רשות להשתמש בהם. אלא לראותם בלבד. כדי להודות לשמך על נסיה ועל נפלאותיה ועל ישועתה.

לאחר הדלקת החנוכיה זוהי עת רצון מיוחדת וסגולת לקבלת התפילות

פרק י"ט

מזמור שיר חנפת הבית לדוד: ארוממה אדני כי דליתני ולא שמחת איבי לי: אדני אלהי שועתי אליך ותרפאני: אדני העלית מן שאול נפשי חיתני מירדי בור: זמרו לאדני חסידיו והודו לזכר קדשו: כי רגע באפו חיים ברצונו. בערב ילין בכי ולבקר רנה: ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם: אדני ברצונה העמדתה להררי עז. הסתרת פניה הייתי נבהל: אליך אדני אקרא ואל אדני אתחנן: מה בצע בדמי ברתתי אל שחת היודר עפר היגיד אמתך: שמע אדני וחנני אדני היה עזר לי: הפכת מספדי למחול לי פתחת שקי ותאזני שמחה: למען יזמרה כבוד ולא ידם אדני אלהי לעולם אודה:

במשפחות רבות נוהגים לרקוד ולומר את הפיוטים הבאים:

מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח. תכון בית תפלתי ושם תודה נזבח. לעת תכין מטבח מצר המנבח. אז אגמור בשיר מזמור חנפת המנבח:

רעות שבעה נפשי ביגון כחי כלה. חיי מררו בקושי בשעבוד מלכות עגלה. ובידו הגדולה הוציא את הסגלה. חיל פרעה וכל זרעו ירדו כאבן במצולה:

דביר קדשו הביאני וגם שם לא שקטתי. ובא גוגש והגלני. כי זרים עבדתי. ויין רעל מסכתי כמעט שעברתי. קץ בבלי. זרבבל. לקץ שבעים נושעתי:

פרות קומת ברוש בקש אגגי בן המדתא. ונהיתה לו לפח ולמוקש למוקש וגאותו נשבתה. ראש ימיני נשאת. ואויב שמו מחית. רב בניו וקניניו על העץ תלית:

יונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים. ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים. ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים. בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורגנים:

חשוף זרוע קדשך וקרב קץ הישועה. נקם נקמת דם עבדיך מאמה הרשעה. כי ארכה לנו השעה. ואין קץ לימי הרעה. דחה אדמון בצל צלמון הקם לנו רועה שבעה:

סדר הדלקת נרות חנוכה

טוב לומר כמה פרקי תהלים הקשורים לענין חנוכה לאחר הדלקת נרות חנוכה

בס"ד הבאנו אותם על סידרם:

יאמר "ויהי נועם" ו"יושב בסתר" שבע פעמים

ויהי נועם אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה:

יֵשֵׁב בְּסֹתֵר עֲלִיוֹן בְּצֵל שְׁדֵי יְתְלוֹנוֹן: אָמַר לְאֲדָנִי מַחְסִי וּמַצּוֹדָתִי אֱלֹהֵי אֲבֹטָח בּוֹ: כִּי הוּא יִצִּילָךְ מִפָּח יְקוֹשׁ מִדְּבַר הוֹוֹת: בְּאַבְרָתוֹ יִסָּךְ לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תַּחֲסֶה צָנָה וְסִחְרָה אָמֵת: לֹא תִירָא מִפֶּחַד לִילָה מִחֵץ יְעוֹף יוֹמָם: מִדְּבַר בְּאֶפֶל יִהְיֶה מְקֻטָּב יִשּׁוּד צְהָרִים: יִפֹּל מִצָּדָךְ אֶלֶף וּרְבֵבָה מִיְּמִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְטֵי וּשְׁלֹמֹת רָשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי אַתָּה אֲדָנִי מַחְסִי עֲלִיוֹן שְׁמֹת מְעוֹנָה: לֹא תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלָה: כִּי מִלֵּאכֵיו יִצְוֶה לָךְ לִשְׁמֹרֶךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ: עַל כָּפִים יִשְׁאוּנֶךָ פֶּן תִּגּוֹף בְּאֶבֶן רִגְלָךְ: עַל שַׁחַל וּפְתָן תִּדְרֹךְ תִּרְמָס כָּפִיר וְתִנָּן: כִּי בִי חֶשֶׁק וְאַפְלִטָהוּ אֲשַׁגְּבֶהוּ כִּי יִדַּע שְׁמִי: יִקְרָאֵנִי וְאַעֲנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְּצָרָה אֲחַלְצֶהוּ וְאֶכְבְּדֶהוּ: אֲרֹךְ יָמִים אֲשַׁבִּיעֶהוּ וְאַרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי: אֲרֹךְ יָמִים אֲשַׁבִּיעֶהוּ וְאַרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי:

פרק י"ט

לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדָוִד: בַּהֲשָׁמִים מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדָיו מִגִּיד הִרְקִיעַ: ג יוֹם לַיּוֹם יִבְיַע אָמַר וְלִילָה לְלִילָה יַחֲוֶה דַּעַת: ד אֵין אָמַר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלָם: ה בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצָה תִּבֵּל מְלִיָּה לְשִׁמְשׁ שֶׁם אֱהֵל בָּהֶם: ו וְהוּא כֹתֵן יֵצֵא מִחֻפְתּוֹ יִשִּׁישׁ כְּגִבּוֹר לְרוּץ אֶרֶץ: ז מִקְצָה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ וְתִקּוּפָתוֹ עַל קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מִחֻמָּתוֹ: ח תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ עֲדוּת יְהוָה נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי: ט פְּקוּדֵי יְהוָה יִשְׁרִים מְשִׁמְחֵי לֵב מִצּוֹת יְהוָה בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם: י יִרְאֵת יְהוָה טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד מִשְׁפָּטִי יְהוָה אָמֵת צִדְקוֹ יַחֲדוֹ: יא הַנְּחַמְדִּים מִזֶּהָב וּמִפָּז רַב וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנֶפֶת צוּפִים: יב גַּם עֲבָדָךְ נִזְהָר בָּהֶם בְּשִׁמְרָם עֵקֶב רַב: יג שְׁגִיאוֹת מִי יִבִּין מִנִּסְתָּרוֹת נִקְנִי: יד גַּם מִזִּידִים חֲשׂוֹן עֲבָדָךְ אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזִי אֵיתָם וְנִקִּיתִי מִפֶּשַׁע רַב: טו יְהִיו לְרִצּוֹן אָמְרִי כִּי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לִפְנֵיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

פרק ל"ג

א רָנְנוּ צִדִּיקִים בִּיהוָה לְיִשְׂרָאֵל נֶאֱוָה תִּהְלֶה: ב הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר בְּנִבְלָה עֲשׂוֹר זְמָרוֹ לוֹ: ג שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חֲדָשׁ הִיטִיבוּ נֶגֶן בְּתִרְעוּתָה: ד כִּי יִשָּׁר דְּבַר יְהוָה וְכָל מַעֲשָׂהוּ בְּאִמּוֹנָה: ה אֲהַב צִדְקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְהוָה מְלֵאָה הָאָרֶץ: ו בְּדַבֵּר יְהוָה שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צָבָאָם: ז כִּנֹּס כִּנֹּס מִי הֵיטָן בְּאִצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: ח יִירָאוּ מִיהוָה כָּל הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יִגּוּרוּ כָּל יִשְׁבֵּי תִבְלָה: ט כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֵד: י יְהוָה הִפִּיר עֲצַת גּוֹיִם הִנִּיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: יא עֲצַת יְהוָה לַעֲוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: יב אֲשֶׁרִי הִגִּיוֹ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיו הָעַם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: יג מִשְׁמֵי הַבַּיִת יְהוָה רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם: יד מִמְּכוֹן שְׁבֹתוֹ הַשְׁגִּיחַ אֵל כָּל יִשְׁבֵּי הָאָרֶץ: טו הִיצִיר יַחַד לֵבָם הִמְבִּין אֵל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם: טז אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשֵׁעַ בָּרַב חֵיל גִּבּוֹר לֹא יִנָּצֵל בָּרַב כַּח: יז שָׁקֵר הַסּוֹס לְתִשׁוּעָה וּבָרַב חֵיל לֹא יִמְלֹט: יח הִנֵּה עֵין יְהוָה אֵל יִרְאֵיו לְמִנְחָלִים לְחִסְדּוֹ: יט לְהַצִּיל מִמּוֹת נֶפֶשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בְּרָעַב: כ נִפְשָׁנוּ חִפְתָּה לַיהוָה עֲזָרְנוּ וּמִגִּנָּנוּ הוּא: כא כִּי בּוֹ יִשְׁמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בְּטַחָנוּ: כב יְהִי חֶסֶדְךָ יְהוָה עֲלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ:

וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשם הגדול

סדר הדלקת נרות חנוכה

פרק ס"ז

א למנצח בנגינת מזמור שיר: ב אלהים יחנונו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה: ג לדעת בארץ דרךך בכל גוים ישועתך: ד יודוך עמים אלהים יודוך עמים כלם: ה ישמחו וירננו לאמים כי תשפט עמים מישור ולאמים בארץ תנחם סלה: ו יודוך עמים אלהים יודוך עמים כלם: ז ארץ נתנה יבולה יברכנו אלהים אלהינו: ח יברכנו אלהים וייראו אתו כל אפסי ארץ:

פרק ק'

א מזמור לתודה הריעו ליהוה כל הארץ: ב עבדו את יהוה בשמחה באו לפניו ברינה: ג דעו כי יהוה הוא אלהים הוא עשנו ולו אנחנו עמו וצאן מרעיתו: ד באו שערי בתודה חצרתיו בתהלה הודו לו ברכו שמו: ה כי טוב יהוה לעולם חסדו ועד דר ודר אמונתו:

פרק קל"ג

א שיר המעלות לדוד הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד: ב כשמן הטוב על הראש ירד על הזקן זקן אהרן שירד על פי מדותיו: ג כטל חרמון שירד על הררי ציון כי שם צוה יהוה את הברכה חיים עד העולם:

פרק ק"נ

א הללויה הללו אל בקדשו הללוהו ברכיע עזוב הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו: ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בנגב וכנור: ד הללוהו בתוף ומחול הללוהו במנים ועוגב: ה הללוהו בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי תרועה: ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

בסוף כל המזמורים אומרים:

אנא בכח גדלת ימינך תתיר צרורה: קבל רנת עמך שגבנו טהרנו נורא: נא גבור דורשי יחודך כבבת שמרים: ברכם טהרם רחמי צדקתך תמיד גמלם: חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך: יחיד גאה לעמך פנה זוכרי קדשתך: שועתנו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומות:

ראוי לזכור את דברי האר"י הקדוש כי בשעת ההדלקה מתגלים 13 מידות הרחמים כמו בעשרת ימי תשובה, ויש להתפלל שנזכה לכך שיושפעו עלינו.

אומרים רבותינו כי בחצי שעה הראשונה שאחרי ההדלקה שערי השמים פתוחים. הבה ננצל את הזמן הקרוב להדלקת הנרות, נרבה בתפילה מעומק הלב ונזכה לראות ישועות וניסים גדולים.

